

Vrouwen uit het Oude Testament

NAVIGATORS
STUDENTEN

De Navigators vormen een interkerkelijke organisatie, actief in meer dan 100 landen. Zij willen een bijdrage leveren aan Jezus' opdracht om 'heen te gaan en discipelen te maken' (Mattheüs 28:18-20). Ze doen dat door middel van persoonlijke begeleiding, conferenties, cursussen en het uitgeven van boeken en gespreksmateriaal.

© 1990, Gladys Hunt.

Oorspronkelijk in het Engels uitgegeven onder de titel: 'Women of the Old Testament', door InterVarsity Press, Box 1400, Downers Grove Ill 60515, USA.

Alle rechten voorbehouden.

© Nederlandse uitgave: Internationale Bijbelbond, Culemborg 1994.

Vertaling: Esther Linterman.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd, opgeslagen worden in een archief of in enigerlei andere vorm of op enigerlei wijze openbaar gemaakt worden, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopie, geluidsband of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de Internationale Bijbelbond.

Alle bijbelgedeelten zijn, tenzij anders aangegeven, met toestemming overgenomen uit de Nieuwe Vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap, 1951.

1e druk: 1994

Hernieuwde uitgave voor gebruik binnen NSV (met toestemming van Internationale Bijbelbond): 2009

Omslag: Marc Chagall – “Hagar in de woestijn” (1960)

Vrouwen uit het Oude Testament

Aantal hoofdstukken:

12 (excl. 2 introkringen en afsluitende kring)

Beschrijving inhoud:

Elk hoofdstuk van dit materiaal gaat over een vrouw uit het Oude Testament. Ook minder bekende personen en bijbelgedeelten komen aan bod. Je leert meer over het karakter van deze vrouwen en je wordt uitgedaagd om hun levenslessen toe te passen op je eigen leven.

Methode:

Per hoofdstuk worden er 1 of 2 bijbelgedeeltes behandeld. Er staan goede vragen bij die je helpen de tekst te observeren en te interpreteren.

Er is een kringleidershandleiding beschikbaar met meer achtergrond bij de gestelde vragen.

Verwachtingen t.a.v. voorbereiden:

Om dit materiaal goed tot zijn recht te laten komen is voorbereiding thuis noodzakelijk.

Reken hier zo'n 1 tot 1,5 uur voor.

Specifieke aandachtspunten m.b.t. dit materiaal:

Er staan niet heel veel reflectievragen opgenomen. Het gevaar kan dus bestaan dat het groepsgesprek wat theoretisch of abstract blijft. Het is daarom noodzakelijk dat de kringleden zelf steeds de stap maken om de bijbelteksten te betrekken op zichzelf.

Doelgroep:

Vrouwenkringen

INHOUDSOPGAVE

Tips voor het gebruik van deze Bijbelstudie

Memorisatie

Inleiding op 'Vrouwen uit het Oude Testament'

1. kring 1: Wie ben je?
2. kring 2: Wat geloof je?
3. De eerste vrouw: een keuze met vèrstrekkende gevolgen *Genesis 3:1-13*
4. Sara en Hagar: wachten op Gods ingrijpen *Genesis 16; 18:1-15*
5. Mirjam: een kritische geest *Numeri 12*
6. Rachab: een groot geloof *Jozua 2; 6:15-25*
7. Ruth: trouw heeft zijn prijs *Ruth 1 en 2*
8. Noömi: rouw veranderd in vreugde *Ruth 3 en 4*
9. Hanna: uit de ellende gehaald *1 Samuël 1:1-2:11*
10. Abigaïl: een verstandige vrouw *1 Samuël 25:2-44*
11. De Sunammitische vrouw: het initiatief nemen *2 Koningen 4:8-37*
12. Ester: een vrouw in ballingschap *Ester 2-4*
13. Ester: de moed hebben *Ester 5:1-8, 7 en 8*
14. Een voorbeeldige vrouw *Spreuken 31:1-31*
15. Afsluiting

TIPS VOOR HET GEBRUIK VAN DEZE BIJBELSTUDIE

Velen van ons willen dat Gods Woord meer invloed had op het dagelijks leven: op hun denken en doen. We zouden ook graag willen dat het ons leven *veranderde*. Deze studie is geschreven om hierbij de helpende hand te bieden. De studie kan ons helpen ons op elk terrein van het leven door de Bijbel te laten leiden.

Hoe werkt deze Bijbelstudie?

Deze Bijbelstudie heeft een aantal duidelijke eigenschappen. De belangrijkste eigenschap is wel dat ze ons helpt zelf te *ontdekken* wat er in de Bijbel staat, in plaats van ons te *vertellen* wat er wordt gezegd.

Ze stemt ons dus tot *nadenken*. Ze helpt ons over de betekenis van een gedeelte door te denken, zodat we echt begrijpen wat de schrijver zegt. De vragen zijn zó gesteld dat niet kan worden volstaan met heel korte antwoorden.

De Bijbelstudie is *persoonlijk*. Door de vragen ontdekken we beloften, zekerheden, vermaningen en uitdagingen in het Woord van God. De bedoeling van de vragen is dat Gods Woord zelf onze gedachten vernieuwt en dat we veranderd worden door de Geest van God. Dit is het uiteindelijke doel van de bestudering van de Bijbel.

De Bijbelstudie is *veelzijdig*. Ze is bedoeld voor studenten-, buurt- en kerkelijke groepen. Ze zijn ook geschikt voor persoonlijk gebruik.

Hoe is ze samengesteld?

Deze Bijbelstudie heeft een duidelijke vorm. Elke Bijbelstudie hoeft niet meer tijd in beslag te nemen dan drie kwartier voor een groep, of een half uur bij persoonlijke studie - tenzij u er natuurlijk voor kiest meer tijd te nemen.

De studie kan - wanneer men als Bijbel- en gesprekskring wekelijks bij elkaar komt – binnen een kwartaal gebruikt worden; voor studenten passen ze binnen een semester of trimester. De Bijbelstudie is opgezet als werkboek. Er is ruimte om de antwoorden op de vragen op te schrijven. Dit is ideaal voor persoonlijke studie en stelt groepsleden in staat zich op de discussie voor te bereiden.

Ideeën voor persoonlijke studie

1. Bid voorafgaand aan elke Bijbelstudie dat God u zal helpen het gedeelte te begrijpen en toe te passen in uw leven.
2. Lees en herlees het aangegeven gedeelte om uzelf vertrouwd te maken met wat de schrijver zegt. Wellicht kunt u het hele Bijbelboek doorlezen vóór u aan de eerste studie begint, om een goed overzicht te krijgen van de inhoud.
3. Het kan verduidelikend zijn om naast de Nieuwe Vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG - van 1951) of de Statenvertaling (van 1637) ook te kijken naar wat de 'Groot Nieuws Bijbel' of 'Het Boek' zegt. De vragen in deze gids zijn gebaseerd op de Nieuwe Vertaling van het NBG.
4. Schrijf uw antwoorden in de opengelaten ruimten in deze studiegids. Dit zal u helpen uw inzicht in het gedeelte duidelijk weer te geven.
5. Het kan goed zijn een Bijbels woordenboek bij de hand te houden. Gebruik het om onbekende woorden, namen of plaatsen op te zoeken.

Ideeën voor groepsstudie

1. Kom goed voorbereid naar de Bijbelstudiegroep. Volg de aanwijzingen voor persoonlijke studie, die hierboven vermeld staan. U zult merken dat een zorgvuldige voorbereiding de groepsdiscussie ten goede komt.

- 2.** Neem deel aan het gesprek. De kringleider zal niet doceren, maar u stimuleren te praten over wat u uit de studie geleerd hebt. Hij zal u vragen stellen die in de gids staan. Wees bereid te delen wat God u in de persoonlijke studie geleerd heeft.
- 3.** Blijf bij het gedeelte dat bestudeerd wordt. Uw antwoorden moeten gebaseerd zijn op de verzen waarover het gesprek gaat, niet op andere bronnen zoals commentaren of sprekers. In deze gids is er nadrukkelijk voor gekozen om niet van het ene Bijbelgedeelte naar het andere te 'springen'. Iedere studie concentreert zich op maar één Bijbelgedeelte. De studies van een heel Bijbelboek zijn erop gericht u er in de historische volgorde doorheen te leiden. Dit zal u helpen om de hoofdgedachte van de schrijver te volgen.
- 4.** Wees fijngevoelig ten opzichte van de andere groepsleden. Luister met aandacht als zij vertellen wat zij geleerd hebben. U zult versteld staan van hun inzicht! Probeer wat u zegt aan te laten sluiten bij wat de anderen van de groep over het onderwerp zeggen. Ondersteun de opmerkingen van anderen, als dat mogelijk is; dit zal de aarzelende groepsleden aanmoedigen om deel te nemen aan het gesprek.
- 5.** Let erop dat u niet overheerst in de discussie. We willen soms zó graag vertellen wat wij geleerd hebben, dat we anderen weinig kans geven te reageren. Neem vooral deel aan de discussie, maar laat ook ruimte voor anderen!
- 6.** Verwacht dat God u dingen zal leren door het gedeelte dat besproken wordt en door de andere leden van de kring. Bid voor een aangename en vruchtbare tijd samen.

Memorisatie

We willen je aanmoedigen om komend jaar naar aanleiding van de bijbelstudies op regelmatige basis een bijbelvers te memoriseren. Dit kan een vers zijn wat voor jou uit die studie het meest eruit sprong.

Je bent natuurlijk niet verplicht om deze verzen te memoriseren, maar we willen je zeker aanraden het wel te doen. Daarom hier kort wat uitleg over memorisatie.

Een christen wil voor God leven. Hij zoekt Gods wil te begrijpen, maar net als ieder mens leeft hij met veel vragen. God lijkt soms ver weg en wat Hij wil is lang niet altijd duidelijk. Ook de Israëlieten, zo lezen we, maakten allerlei moeilijkheden mee in de woestijn, onderweg van Egypte naar het beloofde land. De meeste van hen hebben Gods bedoelingen niet begrepen, hun ontging wat God hen daarmee wilde leren.

In Deuteronomium zegt Mozes tegen dit volk, dat Gods bedoelingen niet onmogelijk voor hen zijn of te ver van hen af zouden staan. Integendeel: "Dit woord is zeer dichtbij u, in uw mond en in uw hart, om het te volbrengen". Met andere woorden, God geeft geen abstracte theorieën die ver van je afstaan, maar woorden om je leven naar in te richten. Wat God zegt raakt je leven. Maak het dan ook tot een zaak van je hart om te leven met Gods Woord, houdt Mozes hen voor.

God droeg Jozua hetzelfde op. Hij moest Gods woorden overpeinzen. Zo zou hij inzicht krijgen in de betekenis van deze woorden om beter te kunnen doen wat God van hem vroeg. Dat gold voor hem, dat geldt voor ons.

Een paar tips voor het memoriseren:

A. Overdenken

Voor je iets uit je hoofd gaat leren, is het belangrijk dit te overdenken. Zo krijg je meer begrip van de belangrijke waarheden in zo'n vers. Overdenken komt vooral neer op twee dingen:

1. Begrijpen waarom het gaat
  - Wat staat er in dit vers?
  - Wat betekent het eigenlijk?
  - Wat zou God ermee bedoelen?

2. Welke betekenis heeft dit vers voor jouw leven?
  - Wat zou ik met deze gedachte van God kunnen doen?
  - Hoe heeft dit betrekking op mijn leven?
  - Wat betekent dit vers voor mij?

B. Praktisch: hoe leer je een vers?

- Kies een tijdstip waarop je je goed kunt concentreren
- Overdenk het vers eerst
- Leer de tekstverwijzing als onderdeel van het vers
- Leer het zoals het er staat
- Regelmaat: leer niet ineens 20 verzen maar liever constant een beperkt aantal (2 of 3 per week bijvoorbeeld),
- Repeteer, want: je onthoudt wat belangrijk voor je is en waar je steeds weer aan herinnerd wordt
- Kies een vaste tijd voor het repeteren
- Samen: met iemand anders dit memoriseren voornemen en samen verzen repeteren is gebleken echt te helpen

Het schema op de volgende pagina kun je gebruiken om per studie aan te geven welke tekst je wilt memoriseren.

Studie	Memoriseerders	Parafraf
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		

INLEIDING OP 'VROUWEN UIT HET OUDE TESTAMENT'

Waarom een studie over vrouwen uit het Oude Testament? Als deze vraag door u heen ging toen u voor het eerst dit boekje in handen kreeg, kan ik met u meevoelen. Ik dacht er ook ongeveer zo over toen ik gevraagd werd om het te schrijven. Ik hoop dat u ook aangenaam verrast zult zijn wanneer u de vrouwen wat beter bekijkt, net zoals ik dat was. Hoe ver ze ook van ons af lijken te staan, hun levens zijn toch voor vandaag van heel grote betekenis.

Eén van de basislessen die te vinden is in het leven van elke vrouw, is de samenhang tussen oorzaak en gevolg. Wanneer we eenvoudigweg geloven, heeft dat tot gevolg dat God voor ons zorgt. Leven zonder u iets aan te trekken van de HERE is rampzalig. God waardeert het als we de juiste keuze maken in een crisissituatie. Als wij in Hem geloven in alle omstandigheden, zal Hij trouw blijken. De harde realiteit van het leven, die ons karakter kan versterken of juist zwakker kan maken, is vandaag dezelfde als vroeger.

Het tweede dat opvalt, is dat deze vrouwen een grote vrijheid hadden om dingen te kunnen doen. We hebben de neiging te denken dat de vrouwen uit het Oude Testament in een sociaal milieu leefden dat hen onderdrukte. Een patriarchaal systeem, waarin ze maar weinig rechten hadden. Maar wat hun beperkingen ook waren, ze maakten keuzes, handelden in naam van anderen, hielpen bij de bevrijding van mensen, durfden te geloven dat God redding zou brengen, ze reisden, baden, namen het initiatief en verlostten een heel volk. Een nogal opmerkelijk groepje dus!

Een derde punt dat opvalt, is dat deze vrouwen, over het algemeen genomen, heel gewone mensen waren. Ze kwamen niet in de geschiedenisboeken terecht, maar wél in Gods geschiedenisboek, de Bijbel. In Gods ogen zijn er namelijk geen onbelangrijke mensen. Het feit dat Hij hun verhalen liet opschrijven om ons allerlei dingen te leren, laat zien wat Hij belangrijk vindt. Sommige keuzes en beslissingen waarvoor deze vrouwen stonden, hebben zich in de geschiedenis van de mensheid steeds opnieuw afgespeeld. De duivel heeft zijn plannen op de eerste vrouw uitgeprobeerd. Toen hij erachter kwam dat die plannen werkten, heeft hij ze telkens weer gebruikt. Eigenlijk heeft hij Eva aan het twijfelen gebracht over de vraag of de HERE wel het beste met haar voorhad. Sara nam het heft in eigen handen omdat ze niet langer op God kon wachten. Mirjam, die onzeker was ten aanzien van haar eigen positie, had kritiek op het leiderschap van Mozes en dat kwam haar duur te staan. Doet iets wat zij deden u denken aan het een of ander uit uw eigen leven?

Ik koos voor de vrouwen uit deze studie omdat ze genoeg Bijbels materiaal geven voor groeps gesprek. (Vele andere vrouwen zijn het zeker ook waard om een keer bestudeerd te worden.) Sommigen worden in maar een paar verzen of verwijzingen behandeld in de Bijbel, maar er is genoeg materiaal om een idee te kunnen geven van hun moed, lef, beslissend optreden of geloof.

Terwijl ik deze studie schreef, heb ik nieuwe dingen geleerd die mijn nieuwsgierigheid bevredigden, zoals feiten over de Bijbelse cultuur, aardrijkskunde en geschiedenis. Maar de beste dingen die ik leerde, kwamen uit het geestelijk leven van deze vrouwen. Hun keuzes zetten mij aan het denken; de lessen die zij leerden, kon ik op mijn eigen leven toepassen; hun geloof en lofprijzingen inspireerden die van mij. Ik hoop dat, nu u hen leert kennen, u eenzelfde groei van uw geestelijk leven zult ervaren.

Gladys Hunt

Kring 1: *Wie ben ik?*

Dit is de eerste keer dat jullie als kring bij elkaar komen. Een mooi jaar heb je voor de boeg waarin je hopelijk veel van God zult ontvangen. De eerste twee kringavonden van dit jaar willen we gebruiken om elkaar beter te leren kennen. Deze avond staat de vraag ‘*Wie ben ik?*’ centraal, volgende keer gaat het over ‘*Wat geloof ik?*’. Tijdens deze avond kunnen jullie ook met elkaar afspraken maken over hoe je met elkaar het kringjaar wilt invullen.

Elkaar beter leren kennen is een proces. Waarschijnlijk zul je het hele jaar bezig zijn elkaar beter te leren kennen. Het doel van deze en komende avond is dan ook niet dat je elkaar helemaal kent na 2 avonden. Het materiaal is bedoeld als een startpunt, een hulpmiddel om elkaar beter te leren kennen, waarbij openheid en vertrouwen kan groeien.

Wie ben ik?

Wie ben ik eigenlijk? Interessant om voor jezelf over na te denken en ook om zo elkaar beter te leren kennen. Onderstaande vragen helpen je om wat gerichter over jezelf na te denken. Wees eerlijk en schrijf de antwoorden voor jezelf op. Maar voel geen druk om alles te moeten delen op kring!

Bereid onderstaande vragen thuis voor zodat je hier op kring over kunt uitwisselen.

- Wat vind je leuk? (hobby's, films, muziek, vrije tijd enz.)
- Mijn beste tijden:
- Mijn slechtste tijden:
- Ik heb een mindere dag wanneer:
- Ik voel me alleen wanneer:
- Ik voel me gelukkig wanneer:
- Wat zijn je beste eigenschappen?
- Wat zijn je minder goede eigenschappen?
- Wat zijn de belangrijkste mensen in je leven?
- Welke mensen in je omgeving kennen Jezus nog niet? Op welke manier kun jij iets voor hen betekenen?

- Wanneer ervaar je God?
- Wie is Jezus voor jou?
- Welke plek heeft God in jouw leven?
- Heb je een ontmoeting gehad met God die je kunt herinneren en beschrijven?

Wissel uit en bevraag elkaar n.a.v. je voorbereiding thuis.

Gebed

We willen je vragen om elke kring ruim de tijd te nemen voor gebed. Om God te prijzen, Hem te danken voor de inzichten die je tijdens de kring hebt opgedaan en te bidden voor elkaar en de mensen om ons heen.

- In hoeverre ben je vertrouwd met hardop bidden in een groep?
- Hoe willen jullie gebed een plek geven op je kring?

Kring 2: *Wat geloof ik?*

Vorige kring hebben we nagedacht over onszelf en wat ons typeert. Vandaag zullen we gaan kijken naar wat we geloven.

Het doel van deze kring is om bewust te worden van wat je gelooft en waarop dat gebaseerd is. Het biedt je een vertrekpunt in het nadenken over wat je komend kringjaar wilt leren/ in wilt groeien.

**Ga bij jezelf na en schrijf op wat jij gelooft over onderstaande thema's.
Zoek vervolgens bijbelteksten op die spreken over deze thema's.**

- Wat geloof je over de bijbel? Welke plek geef jij de bijbel in je leven? *Ben je bereid om je leven aan te passen aan de bijbel? Waarom wel/ niet?*
- Wat geloof je over God, de Vader?
- Wat geloof je over Jezus als de zoon van God?
- Wat geloof je over de Heilige Geest van God?
- Wat geloof je over het kruis?
- Wat geloof je over absolute waarheid?
- Wat geloof je over jezelf?
- Wat geloof je over Gods plan voor de mensen die Hem nog niet kennen?

“Onderzoek bij uzelf of u vast op God vertrouwt, stel uzelf op de proef. U weet toch van uzelf dat Jezus Christus in u is? Als dat niet zo is, dan hebt u de proef niet doorstaan.”

2 Kor. 13:5

- Tot welke conclusie kom jij als je jezelf op de proef stelt? Weet jij van jezelf dat Jezus in je is? Op basis waarvan?

Wissel tijdens de kringavond uit hoe het was om deze opdracht te maken en bevaag elkaar op bovenstaande punten. Vergeet vooral niet (enkele van) de bijbelteksten te lezen!

Invulling van het kringjaar

- Waarin zou jij komend jaar willen groeien? Wat wil je leren? Beschrijf het zo specifiek mogelijk.
- Wat heb jij nodig om een goed kringjaar te hebben?
- En wat betekent dat voor:
  - Jouw rol
  - Die van je kringleden
  - En die van je kringleider

Bespreek de onderstaande aspecten van je kring met elkaar. Hoe willen jullie deze vorm geven? Wees specifiek en schrijf ze op, zo kun je er halverwege het jaar nog op terugkomen en kijken of je nog op koers bent.

- Voorbereiding
- Aanwezigheid
- Kijken naar elkaar: 'hoe-gaat-het-rondje'
  - Invulling
  - Frequentie
  - Hoeveelheid tijd
- Kijken naar God: de plek van de bijbel tijdens de kringavond
- Gebed
- Openheid/ vertrouwen

---

3. DE EERSTE VROUW: EEN KEUZE MET VERSTREKKENDE GEVOLGEN

Genesis 3:1-13

De verleider zal nooit in ons oor fluisteren: 'Kom, ik zal je leren zondigen.' Als hij ons op deze manier zou verzoeken, zouden wij zijn strategie onmiddellijk herkennen en ons ertegen verzetten. In plaats daarvan zegt hij: 'Ik wil je iets laten beleven wat aantrekkelijk voor j ou is. Ik wil niet dat je ook maar iets mist van wat het leven je kan bieden.' Hij komt altijd vermomd en kan zelfs heel vroom zijn, schermend met de Bijbel. Als het hem uitkomt, zal hij discussies over God niet uit de weg gaan.

De duivel wist waar het om draaide toen hij de eerste vrouw benaderde. Als hij Eva er maar van kon overtuigen dat haar zelfontplooiing op het spel stond, dan kon hij Gods aanwijzingen

bagatelliseren. Hij moedigde haar aan te kiezen tegen wat zij als waarheid zag. En wat was het tragische gevolg daarvan? Dat wij, net als Eva, niet meer in staat zijn om foutloze keuzes te maken! De zondeval beïnvloedt ons leven herhaaldelijk.

1. Hebt u zich weleens afgevraagd of God u misschien iets goeds onthield? Probeer uit te leggen wat dat zoal zou kunnen zijn.
2. Lees Genesis 3:1-13. Kijk ook even naar Genesis 2:8-25 om beter te kunnen begrijpen tegen welke achtergrond u deze verzen moet plaatsen. Hoe stelt u zich het leven in de hof voor?
3. De slang benadert de vrouw en stelt God ter discussie. Welke twijfels roept hij bij haar op?

Wat voor licht werpt dit op het karakter van God (v. 4,5)?

4. Vergelijk het antwoord van de vrouw op de vraag van de slang (v. 1-3) met de oorspronkelijke aanwijzingen van de HERE in Genesis 2:17. Weet u misschien waarom zij iets toevoegt aan die aanwijzingen?

Hebt u dat ook weleens gedaan? Licht dat toe.

5. Het eerste wat de vrouw daarna deed, was de boom opnieuw onderzoeken met ogen die door de slang 'geopend' waren (v. 6). Wat zag ze?

6. Had de vrouw in de gaten dat ze iets verkeerd deed toen ze de vrucht nam? Hoezo?

7. Wat was er fout gegaan bij haar?

8. Wat waren de directe gevolgen van haar daad (v. 7-13)?

9. Hoe zou u de strategie van de slang, die de onderlinge relaties in de hof van Eden volledig op hun kop zette, beschrijven?

Op welke manier is hij ook zo te werk gegaan in uw leven of in dat van iemand die u kent?

10. Welk bewijs van Gods genade ziet u in deze verzen, ondanks het feit dat de onderlinge relaties in Eden enorm veranderd waren?

11. Het was maar één boom en één stukje fruit. Wat leert Eva's ervaring ons over de verstrekkende gevolgen van onze keuzes?

12. Hoe kan het kennen van Gods Woord een voorbereiding zijn op de keuzes die we in het leven moeten maken?

---

4. SARA EN HAGAR: WACHTEN OP GODS INGRIJPEN

Genesis 16; 18:1-15

Denkt u weleens dat de HERE wel een beetje hulp kan gebruiken bij het houden van zijn beloften? Hebt u bijvoorbeeld weleens vertrouwd op zijn belofte dat Hij zal voorzien in alles wat u nodig hebt? En hebt u daarna het heft in eigen handen genomen, omdat u ervan uitging dat God bedoelde dat u er zèlf voor zou zorgen? Geloven dat de HERE uw gebeden zal verhoren en zijn woord zal houden, is één ding, maar op Hem wachten is nog wat anders. Geloven tijdens dat wachten is nog moeilijker.

De HERE had Abram en Sarai iets beloofd. Hij had gezegd dat Hij de hele wereld zou zegenen door de kinderen die Hij hun zou geven (Gen. 12:1-3). In het begin wachtten ze vol verlangen af. Maar na tien jaar wachten begon hun geloof te wankelen. Zou God zijn belofte wel houden? Zouden zij God misschien een handje moeten helpen? In deze Bijbelgedeelten zien we dat Gods tijdsplanning heel erg kan verschillen van die van ons.

1. Spreuken 13:12 zegt: 'Een langgerekt hopen maakt het hart ziek, maar een vervulde begeerte is een boom des levens.' Hoe reageert u wanneer datgene waarvoor u bidt en waarop u hoopt, niet gebeurt?
2. Lees Genesis 16. In Genesis 15:1-6 had de HERE zijn belofte herhaald dat Hij van Abrams nageslacht een groot volk zou maken. Hoe denkt u dat Sarai zich voelde toen de jaren voorbijgingen en er geen baby werd geboren?
3. Waarom neemt Sarai het heft in eigen handen (v.1,2)?
4. Toen Sarai Hagar voorstelde om moeder te worden in haar plaats, handelde zij naar een gebruik dat in haar cultuur geaccepteerd was. Wanneer krijgt ze spijt van haar beslissing (v. 4,5)?

Waarom willen wij, net als Sarai, altijd anderen de schuld geven van onze verkeerde beslissingen?

5. Wat leert Hagar over God als ze het moeilijk heeft met het feit dat ze in verwachting is (v. 7-14)?

6. Als u bedenkt wat Hagar's plaats is in de huishouding van Abram, wat denkt u dan dat het haar kost om de Engel des HEREN te gehoorzamen?

7. Dertien jaar later verschijnt de HERE opnieuw aan Abram, herinnert hem aan zijn belofte en verandert zijn naam in Abraham en die van Sarai in Sara (17:5,15). Lees Genesis 18:1- 15. Hoe ver gaat God om Abraham en Sara ervan te overtuigen dat zijn belofte uitkomt?

8. Wat blijkt de HERE over Sara te weten (v. 10-15)?

9. Wat moet Sara leren over God?

10. Welke karaktertrekjes van Sara ziet u in uzelf?
11. Dat God weet wat uw persoonlijke gedachten en angsten zijn, is dat een steun voor u of juist een kwelling? Licht uw antwoord toe.

12. Genesis 21:1-7 beantwoordt de vraag die God in Genesis 18:14 stelt: 'Zou voor de HERE iets te wonderlijk zijn?' Welke twee keuzes en mogelijke uitkomsten moet u onder ogen zien als u wacht op Gods handelen voor u?

13. Vraag God wat u nodig hebt om te leren een gelovig hart te hebben.

---

5. MIRJAM: EEN KRITISCHE GEEST

Numeri 12

Eigenlijk heeft iedereen weleens kritiek op een ander en heeft gedacht of gezegd: 'Wie denkt hij eigenlijk wel dat-ie is?' Vaak begrijpen we niet waarom iemand op een bepaalde manier handelt, of we beschikken niet over alle feiten. Het zit ons dwars en we gaan er met anderen over praten, waardoor we niet alleen onszelf schaden, maar soms ook het geluk van en de band met anderen.

Dit Bijbelgedeelte waarschuwt ons tegen de gevaren van het hebben van kritiek. Toen de Israëlieten uit Egypte trokken, wisten zij amper wat saamhorigheid was en waren ze niet gewend om een leider te volgen. De taak van Mozes was niet gemakkelijk. Hij had ieders steun hard nodig. Daarnaast moest het volk er voortdurend aan herinnerd worden dat Mozes door God uitverkoren was om het naar het Beloofde Land te brengen. Zijn leiderschap werd soms in twijfel getrokken als het volk oog in oog stond met ontbering en moeilijkheden. Stelt u zich eens voor wat er had kunnen gebeuren met het volk en het vertrouwen van Mozes toen de leden van Mozes' eigen familie zijn leiderschap gingen bekritisieren.

1. Wat zit er meestal achter een houding van kritiek? Misschien weet u een voorbeeld uit uw eigen leven.
2. Lees Numeri 12. Op welke twee punten hebben Mirjam en Aäron kritiek?
3. Wat suggereren zij eigenlijk over het gedrag van Mozes?

Wat is het verschil tussen hun opvatting en Gods waardeoordeel over Mozes?

4. Wanneer u Exodus 2:1-8; 15:20,21 en Micha 6:4 leest, hoe zou u dan de rol van Mirjam omschrijven die ze bij de uittocht van de Israëlieten uit Egypte had?
5. De aanval van Mirjam en Aäron op hun broer werd waarschijnlijk veroorzaakt doordat Mozes zeventig oudsten aanstelde over Israël (Num. 11:16,17). Op wat voor manier zou de aanstelling van oudsten het prestige en de gevoelens van Mirjam kunnen beïnvloeden?
6. Hoe reageert u als u het gevoel hebt dat uw maatschappelijke positie of uw prestige wordt bedreigd?

7. Wat is Gods reactie op de kritiek van Mirjam en Aäron (v. 4-10)?

8. Waarom denkt u dat de HERE ze alle drie bij Zich ontbiedt (v. 4)?

9. Wat leren we over Aäron en Mozes naar aanleiding van hun reactie op dit afschuwelijke voorval (v. 10-13)?

10. Waarom legde de HERE Mirjam een straf op van zeven dagen (v. 14,15)?

Waarom strafte Hij Aäron niet op dezelfde manier?

11. Hoe voelt u zich als u bedenkt dat de HERE de kritiek hoort (vgl. v. 2) die u op anderen hebt?

12. Waarom is het vooral erg gevaarlijk om kritiek te hebben op geestelijke leiders?

13. Vrouwen hebben vaak een goed inzicht in sociale verhoudingen. Welke waarschuwing bevat deze studie wat betreft de manier waarop deze inzichten gebruikt moeten worden?

Tussentijdse evaluatie 1

Aan het begin van het kringjaar heb je met elkaar besproken wat je belangrijk vindt aan een kring en wat je van jezelf en van de anderen verwacht. Jullie hebben met elkaar bepaalde afspraken gemaakt. Het is belangrijk om regelmatig terug te kijken op gemaakte afspraken en te bezien of je nog op het juiste spoor zit. Het is een hulpmiddel om e.e.a. bij te sturen indien noodzakelijk en om je toewijding te vernieuwen.

- Pak de afspraken er nog eens bij die jullie aan het begin van het jaar hebben opgesteld. Geef jezelf een cijfer van 1 t/m 5 voor de mate waarin je elk van de afspraken bent nagekomen. Bespreek de uitslag en leg elkaar uit wat dit betekent.
- Voor zover je deze punten nog niet besproken hebt, hoe evalueer je:
  - De plek van Gods Woord op de kring? (In hoeverre vindt er zowel studie als toepassing plaats?)
  - De plek van gebed op de kring
  - De mate van openheid, vertrouwen en kwetsbaarheid op kring
  - Toewijding van kringleden
- Wat hebben de afgelopen vijf kringavonden bijgedragen aan jouw geloofsgroei?
- Met welke teleurstellingen of onvervulde verwachtingen ben je blijven zitten? Hoe zou je die kunnen overwinnen?
- Welke veranderingen zou je willen maken in de afspraken die jullie gemaakt hebben?
- Waaraan zul je jezelf opnieuw moeten toewijden om jullie afspraken trouw te blijven?

---

6. RACHAB: EEN GROOT GELOOF

Jozua 2; 6:15-25

Bekruipt het gevoel u weleens dat u in vijandig gebied leeft? Het kan best wel moeilijk zijn om er dan open voor uit te komen wie u echt bent. Sommige mensen hopen maar dat niemand ooit door zal hebben dat zij christen zijn. Het kost je wat, het je vereenzelvigen met Gods gemeente! Het inzicht wat de gevolgen zouden zijn wanneer u niet tot de gemeente behoorde, kan u de nodige moed geven. Maar wanneer u oog in oog staat met gevaar, is toch wel het belangrijkste hoe u over de HERE denkt. 'Het geloof nu is de zekerheid der dingen, die men hoopt, en het bewijs der dingen, die men niet ziet' (Hebr. 11:1).

Na de dood van Mozes zei God tegen Jozua dat hij het land Kanaän moest veroveren op de vijanden van God. Gods devies voor Jozua was: 'Wees sterk en moedig. Wees niet bang; laat u niet ontmoedigen, want de HERE, uw God, zal bij u zijn, waar u ook gaat' (Joz. 1:9). De grootste steden in Kanaän waren in werkelijkheid kleine koninkrijkes, die geregeerd werden door een plaatselijke koning. De invasie zou beginnen in de velden van Moab, aan de oostzijde van de Jordaan. Jozua stuurde er twee spionnen op uit om hun eerste doelwit te verkennen: de stad Jericho.

De HERE had het hart van één vrouw alvast voorbereid in deze stad. Zij zou beroemd worden om haar goede daden, haar geloof en haar bereidheid om zichzelf te verbinden met het volk van God.

1. Wat weerhoudt u ervan om anderen te laten merken dat u een relatie met God hebt? Probeer u dat eens uit te leggen.
2. Lees Jozua 2. Waarom kozen de spionnen Rachabs huis uit om te overnachten?
3. Hoe zou u Rachab omschrijven?
4. Waarom denkt u dat Rachab haar leven riskeerde voor deze twee mannen?
5. Welke risico's hebt u zoal genomen omdat u zich verbonden hebt met de gemeente van God?
6. Wat geloofde Rachab over de HERE (v. 8-11)?

Hoe ligt de relatie tussen wat wij weten over God en de risico's die wij nemen voor ons geloof?

7. In welk opzicht zou de afspraak die Rachab met de mannen maakte, een test zijn voor haar geloof?

8. Lees Jozua 6:15-25. Welke maatregelen werden er genomen om de eed aan Rachab na te kunnen komen?

In hoeverre stond Gods goede naam op het spel?

9. Lees wat er in Hebrëën 11:31 en Jakobus 2:25 staat over Rachab. Waarom wordt zij van alle vrouwen uit de Bijbel nog apart genoemd?

10. Rachab wordt ook in Matteüs 1:5 genoemd. Wat waren de vèrstrekkende gevolgen van Rachabs keuze om bij Gods volk te willen horen?

11. Wat voor soort mensen kan de HERE gebruiken om zijn plannen uit te voeren? In hoeverre heeft dit betrekking op u?

12. Welke gevolgen op lange termijn hebt u in uw eigen leven gezien naar aanleiding van de risico's die u nam door God de eerste plaats te geven in uw leven?

---

7. RUTH: TROUW ZIJN HEEFT EEN PRIJS

Ruth 1 en 2

Na het lezen van Tolkiens boek 'In de ban van de ring' schreef een student van een universiteit hem: 'Loyaliteit heeft vandaag de dag geen goede pers. Ze is wel in het leven van heel veel personen te vinden, maar ze wordt niet meer zo uitgedragen als vroeger, toen mensen hun brieven nog ondertekenden met: 'Uw dienstwillige dienaar'.'

Het boek Ruth is een eenvoudig verhaal over de kosten en de baten van loyaliteit. Het is gesitueerd in de periode van de richters ($\pm 1380-1050$ v. Chr.), in voor Israël donkere en onrustige dagen. Het verhaal laat ons even een kijkje nemen in de levens van gewone mensen, die zorg en trouw voor elkaar aan de dag leggen, waarmee ze Gods karakter weerspiegelen.

1. Wat is loyaliteit volgens u?

Waarom is het moeilijk om trouw te zijn aan een ander?

2. Lees Ruth 1. Hoe kwam het dat Ruth, een Moabitische, trouwde met iemand uit Noömi's familie?
3. Welke problemen zal Ruth waarschijnlijk in haar gemengde huwelijk zijn tegengekomen?
4. Wat is het verschil tussen de relatie van Ruth met Noömi en Orpa met Noömi?
5. Wat vloeit er voort uit de keuze die Ruth maakt, praktisch gezien, in vergelijking met de keuze van Orpa?
6. Welk bewijs is er dat de keuze van Ruth meer dan alleen maar genegenheid voor Noömi was?

Welke keuzes hebt u gemaakt die op de keuze van Ruth lijken?

7. Lees Ruth 2. Noömi en Ruth komen in Betlehem aan wanneer het de tijd is voor de gersteoogst (Ruth 1:22). Wat zegt de bereidheid van Ruth om aren te lezen ons over haar?

8. Hoe denkt men over haar op de graanvelden?

9. Hoe verschilt het respect dat Boaz heeft voor Ruth en haar positie in Israël (Ruth 2:11,12), met het beeld dat Ruth van zichzelf heeft?

10. Probeer u zich eens in haar situatie te verplaatsen. Hoe zou het voelen om een vreemdeling te zijn en hard te moeten werken om je schoonmoeder te kunnen onderhouden?

11. Waar haalt Ruth de motivatie vandaan voor het zware werk en voor haar trouw aan Noömi?

Wat zijn uw motieven voor uw trouw?

12. Welke vormen van trouw-zijn vindt u belangrijk als christen, wat het ook mag kosten?

(Het verhaal van Ruth is niet helemaal behandeld in deze studie. In de volgende studie, die om Noömi draait, wordt de rest verteld.)

---

8. NOÖMI: ROUW VERANDERD IN VREUGDE

Ruth 3 en 4

Iemand heeft eens gezegd dat het leven als een slijpsteen is. Of het u fijn zal malen of zal polijsten, hangt af van het materiaal waar u van gemaakt bent. Het hangt ook af van hoe u over God denkt. Sommige mensen lijken in het leven meer zware klappen te krijgen dan andere, en als u dan zegt: 'Dat is niet eerlijk', dan hebt u waarschijnlijk gelijk. Het leven is niet altijd eerlijk. De vraag is echter of, zelfs in de moeilijkste omstandigheden, de HERE de leiding heeft. Als dat zo is, dan betekent dat dat Hij de bitterheid van onze nare ervaringen kan veranderen.

Noömi's verhaal maakt lijden inzichtelijk. Tijdens een hongersnood werden zij en haar gezin vluchtelingen in een vreemd land. Daar verloor ze haar man en haar twee zonen. Ze lijkt geen andere toekomst te hebben dan een eenzame oude dag. Ondanks Noömi's beproevingen is de volharding van Ruth om mee terug te gaan een duidelijke aanwijzing dat de HERE bij haar is. Langzamerhand dringt het tot haar door dat God voor haar en Ruth zorgt op een manier die ze nooit had verwacht. In deze twee hoofdstukken zien we hoe Noömi's bitterheid in blijdschap wordt omgezet.

1. Hebt u ooit weleens zóveel nare dingen tegelijk meegemaakt dat u het gevoel kreeg dat u nooit meer gelukkig zou kunnen zijn?
2. Noömi's naam betekent 'lieflijkheid'. Waarom stelde ze voor om haar naam te veranderen toen ze in Betlehem terugkeerde (Ruth 1:20,21)?
3. Een lossers was verantwoordelijk voor de bescherming van de belangen van zijn familieleden die in nood gekomen waren. Welke nieuwe hoop ontwaakte er in Noömi wanneer Ruth aren gaat lezen (Ruth 2:20)?
4. Lees Ruth 3 en 4. Op wat voor manier maakt Noömi plannen voor de toekomst van Ruth (Ruth 3:1-5)?
5. '...spreid uw vleugel uit over uw dienstmaagd' (Ruth 3:9) was een verzoek om te trouwen. Waarom zou dit weleens een riskant plan kunnen zijn?
6. Hoe is het karakter van Boaz volgens Noömi (Ruth 3:16-18)?

Hoe zou u Boaz beoordelen naar aanleiding van wat hij heeft gedaan in deze twee hoofdstukken?

7. Wat verkrijgt Noömi als de overeenkomst wordt gesloten (Ruth 4:9,10)?

8. Wat betekent de geboorte van Obed voor Noömi (Ruth 4:13-17)?

9. Waar is - in de tijd tussen de bitterheid die ze uitte toen ze in Betlehem terugkeerde (Ruth 1:20,21) en de blijdschap die ze voelde aan het einde van dit bijbelboek - het keerpunt in Noömi's leven te vinden?

10. Hoe heeft de HERE voorzien in een lossen voor ons?

Wat heeft Hij ons als erfenis gegeven?

11. De zoon van Ruth wordt een voorvader van koning David. Hoewel Ruth een heidin is, wordt ze genoemd in het geslachtsregister van Jezus in Matteüs 1:5. Wat leert u over God door de wonderlijke manier waarop Hij Noömi zegent na al haar moeiten?

12. Op welke manieren heeft God zijn trouw aan u laten zien en uw verdriet in blijdschap veranderd?

---

9. HANNA: UIT DE ELLENDE GEHAALD

1 Samuël 1:1-2:11

Wachten is één van de moeilijkste dingen. We moeten in ons leven nogal vaak wachten. En in een tijd van kant-en-klare producten irriteert dit ons. Maar wachten is toch wel het moeilijkst wanneer de tijd doortikt en de jaren voorbijgaan, terwijl onze verwachtingen en dromen niet uitkomen.

Hanna wist wat wachten was. Ze was kinderloos in een maatschappij waar de waarde van de vrouw gemeten werd aan het aantal kinderen dat ze had. Jaar in jaar uit wachtte ze in haar ellende op het antwoord op haar gebeden. Ze had twee keuzemogelijkheden: verbitterd worden of Gods hulp blijven zoeken. Deze studie beziet Hanna's weg van ellende naar lofprijzing.

1. Hoe reageert u fysiek, emotioneel en geestelijk wanneer de jaren voorbijgaan en uw meest gekoesterde verwachtingen nog steeds niet zijn uitgekomen?
2. Lees 1 Samuël 1. Waarom is Hanna's pijn zo hevig (v. 2-8)?
3. Hanna richt zich wanhopig tot de HERE. Wat zegt haar gebed over haar (v. 9-11)?
4. Wanneer u bitter bent over uw teleurstellingen, tot wie (of wat) wendt u zich dan?

Waar hoopt u dan op?

5. De reactie van Hanna zegt iets over haar persoon. Wat zegt onze reactie op pijn en teleurstelling dan over òns?
6. Op wat voor manier laten Hanna's verdere daden haar overtuiging zien dat haar zoon een geschenk van God was?

7. Lees 1 Samuël 2:1-11. Welke verschuiving treedt er op tussen hoofdstuk 1 en 2 in Hanna's kijk op de dingen?

Hoe is dat zo gekomen?

8. Wat gelooft Hanna over God? (Probeer te vinden waar ze vast in gelooft.)
9. Wat herkent u in uw eigen leven van de manier waarop Hanna in de HERE gelooft? Licht uw antwoord toe.
10. Hoe zou u omschrijven wat Hanna doet in de verzen 1 t/m 10?

Wat is de oorsprong van haar blijdschap?

11. Wat kunt u allemaal leren van Hanna over de oplossing voor pijn die haar oorzaak vindt in onvervulde verwachtingen?
12. Stel dat u Hanna zou beschrijven aan een vriend of vriendin, wat zou u dan over haar, haar gaven en haar geestelijk leven zeggen?
13. Hanna's lofzang werd opgeschreven en is een stukje traditie geworden. De lofzang van Maria in Lucas 1:46-55 heeft overeenkomsten met Hanna's geïnspireerde woorden. Schrijft u zelf eens een lofzang, waarin u God probeert te vertellen hoe u over Hem denkt.

---

10. ABIGAÏL: EEN VERSTANDIGE VROUW

1 Samuël 25:2-44

Hoe bent ú in een crisissituatie? De gemakkelijkste uitweg is om maar te hopen dat een ànder dan iets zal doen. Er is moed voor nodig om te kunnen geloven dat wat ú doet, de crisis zal bezweren. Het vraagt ook om inzicht in de situatie die zich voordoet.

De heldin in deze Bijbelstudie is een vrouw genaamd Abigaïl, wier rijke echtgenoot een dwaas is. (Het Bijbelverhaal windt er geen doekjes om.) Ondanks de culturele beperkingen van die dagen handelt Abigaïl met veel inzicht en heel moedig, en voorkomt zo een bloedbad.

1. Wat zijn volgens u de kenmerken van een dwaas?
2. Lees 1 Samuël 25:2-44. Hoe zijn de levensomstandigheden van de hoofdpersonen aan het begin van dit verhaal?
3. Als u de feiten uit het verhaal in ogenschouw neemt, denkt u dan dat het verzoek van David aan Nabal (v. 4-8) redelijk is? Hoezo?
4. In welk opzicht verschilt de informatie die Nabal over David heeft, van die van de knechten en Abigaïl (v. 10,11,14-16,18,19a,27)?
5. Hoe kijken de knechten tegen Abigaïl aan (v. 14-17)?
6. Hoe laat Abigaïl haar vindingrijkheid zien (v. 18-31)?

Wat voor risico neemt ze?

7. Hoe komt u erachter wanneer u de verantwoordelijkheid op u moet nemen om een ander te redden van zijn dwaasheid? Probeert u dit eens uit te leggen.

8. Wat begrijpt Abigaïl van het plan dat God met Davids leven heeft (v. 28-31)?

9. Welke uitdrukkingen en woordkeuzes spreken van Abigaïls intelligentie en overredingskracht?

10. Wie redt Abigaïl door haar handelen (v. 32-34)?

11. Wat is nodig om moedig op te kunnen treden in een crisissituatie?

12. Probeer u zich eens een crisis voor de geest te halen waar u of iemand uit uw vriendenkring op dit moment mee worstelt. Wat is uw kijk op die crisis?

Waar vraagt uw kijk om een moedig optreden?

Tussentijdse evaluatie 2

Ook nu willen we weer een moment nemen om terug te kijken op het kringproces van de afgelopen weken. Gebruik deze vragen als hulpmiddel om e.e.a. bij te sturen indien noodzakelijk en om je toewijding te vernieuwen.

- Pak de afspraken er nog eens bij die jullie hebben opgesteld. Geef jezelf een cijfer van 1 t/m 5 voor de mate waarin je elk van de afspraken bent nagekomen. Bespreek de uitslag en leg elkaar uit wat dit betekent.
- Voor zover je deze punten nog niet besproken hebt, hoe evalueer je:
  - De plek van Gods Woord op de kring? (In hoeverre vindt er zowel studie als toepassing plaats?)
  - De plek van gebed op de kring
  - De mate van openheid, vertrouwen en kwetsbaarheid op kring
  - Toewijding van kringleden
- Wat hebben de afgelopen kringavonden bijgedragen aan jouw geloofsgroei?
- Met welke teleurstellingen of onvervulde verwachtingen ben je blijven zitten? Hoe zou je die kunnen overwinnen?
- Welke veranderingen zou je willen maken in de afspraken die jullie gemaakt hebben?
- Waaraan zul je jezelf opnieuw moeten toewijden om jullie afspraken trouw te blijven?

---

11. DE SUNAMMITISCHE VROUW: HET INITIATIEF NEMEN

2 Koningen 4:8-37

'Ik kreeg zo het idee dat hij wel een christen moest zijn toen hij mij uitnodigde om te komen eten en bij hem te overnachten', zei een Chinese gaststudent, terwijl hij vertelde hoe een vreemdeling hem op het vliegveld een gastvrij aanbod deed toen hij gestrand was. Gastvrijheid is een eigenschap die in de Bijbel herhaaldelijk wordt aanbevolen (vgl. Rom. 12:13b; Hebr. 13:2; 1 Petr. 4:9). De HERE is gastvrij en Hij wil dat zijn kinderen dat ook zijn. In dit verhaal ontvangt een vrouw 'de man Gods' in haar huis en wordt beloond voor wat ze doet. Tenminste, zo lijkt het. Totdat de dag komt dat haar zoon sterft. Het initiatief dat ze laat zien door haar gastvrijheid aan te bieden, is voor haar een stap tot dieper geloof, waarin ze van God verwacht dat Hij het voor haar zal opnemen. Haar geloof, vrijmoedigheid en ook haar vrijgevigheid zijn een voorbeeld voor ons.

1. Wat zijn de kenmerken van gastvrijheid?
2. Lees 2 Koningen 4:8-37. Wat bent u te weten gekomen over de levensomstandigheden van de Sunammitische vrouw?
3. Waarom gebruikte de vrouw haar welstand om Elisa te helpen (v. 8-11)?

Wat zou haar gulheid betekenen voor Elisa en zijn knecht?

4. Hoe gaat u om met wat u bezit? Hoe zou u gastvrijheid kunnen betonen ook als uw middelen maar beperkt zijn?
5. Wat zou de zorg van Elisa voor haar behoeften (v. 12-17) betekenen voor de Sunammitische vrouw?

Waarom vroeg ze zelf niet om datgene wat de knecht uiteindelijk aan Elisa voorstelt (v. 14)?

6. De vrouw krijgt een zoon en brengt hem groot. Daarna moet ze een zwaar verlies verwerken (v. 18-20). Hoe reageert zij op de dood van haar zoon (v. 21-30)?

7. Hoe kunt u de beschuldiging van Elisa door de vrouw in vers 28 verklaren?

8. Hebt u ooit zulke 'beschuldigende woorden' tegen God of tegen anderen gesproken? Hoe waren de omstandigheden?

9. Wat is de vrouw absoluut van plan om te doen, ondanks de dood van haar zoon?

Wat had ze anders nog kunnen doen?

10. Waar hebt u tussen te kiezen in moeilijke tijden?

11. Waarom is het voor ons van belang om een fundament van geloof en vertrouwen op God te leggen vóóordat de moeilijkheden op ons afkomen?

12. We ontmoeten de Sunammitische vrouw opnieuw in 2 Koningen 8:1-6, wanneer ze de roeping van Elisa nog eens bevestigt. Ze vertelt over de grote dingen die de HERE in haar leven had gedaan. Wat kunt u noemen van wat God voor u gedaan heeft?

---

12. ESTER: EEN VROUW IN BALLINGSCHAP

Esther 2-4

De emotionele gevolgen van een gebroken gezinsleven in onze maatschappij worden algemeen besproken in artikelen en op de TV. Steeds meer mensen moeten het hoofd bieden aan verwaarlozing in hun kinderjaren. Wanneer dit u betreft, weet u dat zo'n verwaarlozing een groot probleem is. Hoe gaan we met zoiets om? Het kan een excuus worden voor slecht gedrag. Wij kunnen ervoor kiezen om het slachtoffer te worden van onze omstandigheden. Maar we kunnen ook anders kiezen.

Esther is zeker een minder bevoorrechte jonge vrouw. Maar van binnen is ze sterk. Ze doet méér dan alleen 'het hoofd bieden aan'. We weten niet hoeveel tranen ze vergoten heeft, maar ze komt erdoorheen. Hierdoor kan ze het beste maken van de omstandigheden waarin ze zich bevindt.

1. Over welke factoren in uw leven hebt u geen macht?

Hoe beïnvloeden deze factoren u?

2. Lees Ester 2 en 3. Over welke factoren in haar leven had Ester geen macht?

Wat kon ze wèl doen?

3. Wat waren de gevolgen voor de vrouwen die gekozen werden door de ambtenaren van de koning?
4. Welke details van het verhaal geven ons inzicht in het karakter van Mordekai?
5. Lees Ester 4. Hoe reageert Mordekai op de aanslag op de joden (v. 1-4,6-9,12-14,17)?
6. Met welk filosofisch-theologische gedachte onderbouwt Mordekai zijn verzoek aan Ester?
7. Welke drie argumenten gebruikt hij om Ester over te halen er wat aan te doen (v. 13,14)?

8. Wanneer er zich zware omstandigheden voordoen, vindt u het dan moeilijk om te geloven dat God toch achter de schermen werkt? Probeert u dat eens uit te leggen.

9. Hoe komt het dat het antwoord van Ester (v. 15,16) toch een geloofsbelijdenis is, terwijl ze de naam van God helemaal niet noemt?

10. Op welke manier stijgt Ester, in wat we tot dusverre hebben gelezen, uit boven haar omstandigheden?

11. Wat doet u als u klem komt te zitten in een bepaalde situatie?

Waar kunt u uit kiezen?

12. Gelooft u dat uw leven veilig is in Gods handen, zodat u toch positief en actief bezig kunt zijn wanneer u oog in oog staat met gevaar? Waarom?

---

13. ESTER: DE MOED HEBBEN

Ester 5:1-8, 7 en 8

Alle fantastische verhalen uit de geschiedenis gaan over verdiensten zoals loyaliteit, rechtschapenheid of moed. Ze kwamen in iemands leven tot uitdrukking in omstandigheden waar die eigenschappen van groot belang waren.

We leren wat rechtschapenheid, loyaliteit of moed betekenen wanneer we ze in iemands leven tot uiting zien komen. Dan realiseren we ons dat angst opzij te zetten is en dat de juiste actie ondernomen kan worden, ook als de uitkomst onzeker is.

Geschiedkundig gezien redde Ester door haar moedig handelen een volk. Meer persoonlijk gezien is haar moed een voorbeeld voor ons. Haar omstandigheden kunnen dan wel op een sprookje uit 'duizend-en-één nacht' lijken, maar haar besluit om risico's te nemen en te doen wat goed is, is een beslissing die wij allemaal kunnen nemen.

1. Wat is moed?

Wanneer hebt u hem nodig?

2. Lees Ester 5:1-8. Stelt u zich eens voor dat u Ester bent. Welke gedachten zullen er door uw hoofd spelen als u in de voorhof van het paleis staat?
3. Waarom denkt u dat Ester eerst het ene feestmaal voorbereidt en daarna nog het volgende, terwijl de koning haar onvoorstelbare dingen aanbiedt?
4. Lees Ester 7 en 8. Wat voor een psychologische strategie past Ester toe wanneer ze haar verzoek tweeledig aan de koning voorlegt (7:3,4)?
5. Hoe komt het dat Ester de naam van de vijand van de joden zomaar durft te noemen (7:6)?
6. Welke ironie ziet u in het lot van Haman (7:8- 10) en de promotie van Mordekai aan het hof van de koning (8:1,2)?

Welke belangrijke les kunnen wij hieruit leren?

7. Waarom hangt het lot van de joden dan nog steeds af van Esters goede naam bij de koning (8:3-6)?

8. Bent u er weleens belangeloos opuit geweest dat anderen zouden delen in de voorrechten die u had ontvangen? Verklaar u nader.

9. Op welke manier laat de koning zien dat hij vertrouwen heeft in Ester (8:7,8)?

Zou het u toevertrouwd zijn een verordening uit te schrijven tegen uw vijanden?
Waarom wel/waarom niet?

10. Elk heldenverhaal zou drastisch veranderd kunnen worden door een legio van 'maar als nou eens'-scenario's. Geef een mogelijk 'maar...'-alternatief en de gevolgen voor dit verhaal.

Wat kunt u op uw eigen leven toepassen naar aanleiding van het scenario dat u gekozen hebt?

---

14. EEN VOORBEELDIGE VROUW

Spreuken 31:10-31

Tot aan de industriële revolutie was arbeid niet zo stringent verdeeld tussen huis en werkplaats, dit gold zowel voor mannen als voor vrouwen. Het begrip 'huwelijkspartnerschap' werd gewoon over het hoofd gezien. Tegenwoordig staat, in onze aan verandering onderhevige wereld, de rol van de getrouwde vrouw constant ter discussie. Het is allemaal erg verwarrend. Sommigen zeggen dat de plaats van de vrouw vooral thuis is. Toch geven veel vrouwen blijk van weinig zelfrespect wanneer ze zeggen: 'Ik ben maar een huisvrouw.' Ze voelen zich gevangen in een vast rollenpatroon. Aan de andere kant laat een toenemend aantal vrouwen bij het ouderschap hun kinderen door anderen opvoeden, terwijl zij buitenshuis zin aan hun leven proberen te geven.

Maar het huishouden moet gedaan worden, kinderen moeten verzorgd worden. Wat geeft het leven waarde? Sommige vrouwen die geslaagd zijn in de maatschappij, komen erachter dat die wereld toch niet de bevrediging geeft die ze ervan hadden verwacht. Zij zoeken daarom naar mogelijke alternatieven waarin huis en gezin een belangrijker plaats krijgen.

De tijd is rijp voor een gesprek over de Oudtestamentische beschrijving van de ideale vrouw. Haar leven is tot ieders verbazing volledig en bevredigend. Spreuken 31:10-31 zal ons helpen om vanuit een andere hoek naar onze eigen waarden te kijken.

1. Als u een omschrijving moest geven van de ideale vrouw, wat zou u dan zeggen?

2. Lees Spreuken 31:10-31. Wat is uw eerste indruk van deze vrouw?

3. Welke kwaliteiten worden vaak genoemd?

4. Welke verantwoordelijkheden heeft deze vrouw?

Hoe ver reikt haar invloed?

5. Probeert u eens iemand voor de geest te halen die op deze vrouw lijkt. Waarin zijn ze hetzelfde?

En waarin zijn ze verschillend?

6. Welke middelen heeft deze vrouw tot haar beschikking?

7. In welke verhouding staat de goede naam van deze vrouw met die van haar man?

8. Hoe zou u de relatie van deze vrouw met haar man en haar gezin omschrijven?

9. Wat is het geheim van het prijzenswaardige leven van deze vrouw?

10. Is het succes van deze vrouw de norm voor alle getrouwde vrouwen? Voor u misschien? Waarom dan?

11. Hoe belangrijk is werk als het erom gaat het leven inhoud te geven? Licht uw antwoord toe.

12. Welke investering van deze vrouw is blijvend?

Wat is de uwe?

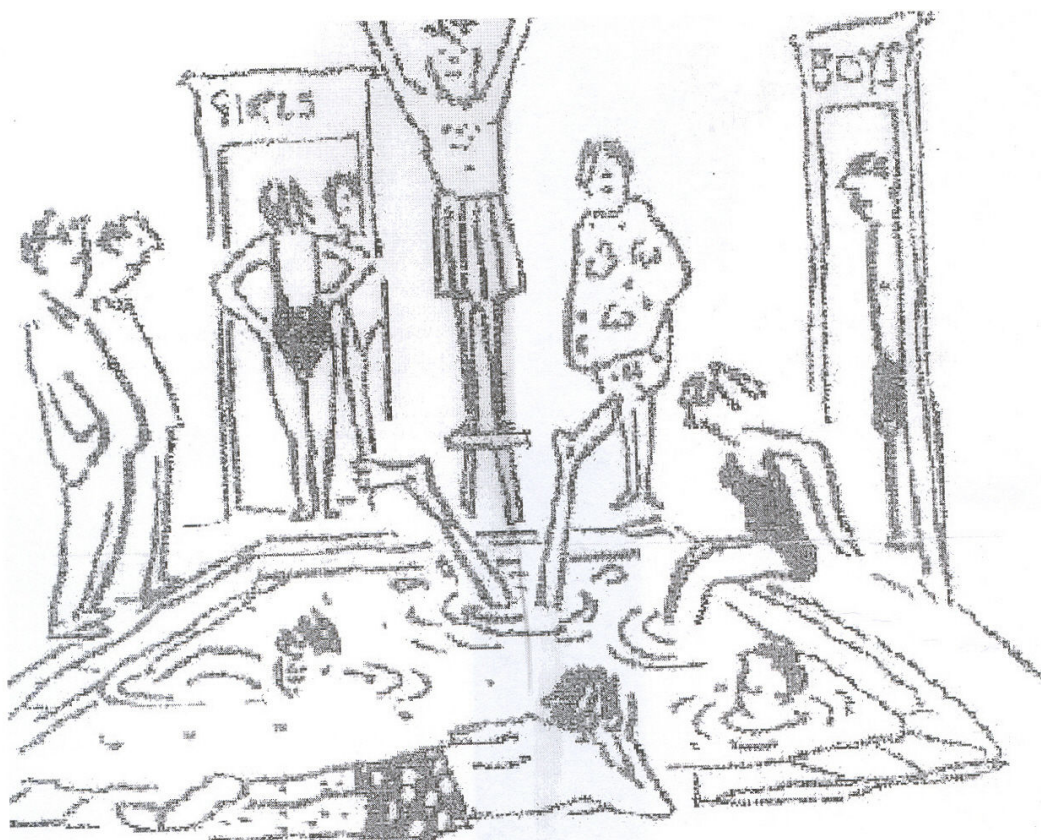
13. Wanneer u aan het eind van uw leven gekomen bent, wat wilt u dan dat de mensen over u zeggen?

15. Afsluiting

Het kringjaar zit erop. Vanavond is de laatste avond dat je bij elkaar komt. We willen deze avond de tijd nemen om eens terug te zien op het afgelopen jaar. Wanneer je een hoge berg hebt beklommen is het leuk om als je de top bereikt hebt, naar beneden te kijken naar de weg die je hebt afgelegd. Dat willen we vanavond ook gaan doen. Terugzien op het jaar en kijken welke weg je gelopen bent. Waar kom je vandaan en waar ben je nu? En waar wil je verder heen?

- Blader nog eens terug naar je aantekeningen van het begin van het jaar. Wat zijn de dingen die je opgeschreven hebt waar je in wilde groeien?
- Hoe kijk je hierop terug? Heb je je doelen bereikt? Waarom wel/ niet?
- Probeer eens onder woorden te brengen wat je afgelopen jaar geleerd hebt/ waar je in bent gegroeid.
- Wat was daarin behulpzaam? Wat heeft je geholpen?

Hieronder vindt je een plaatje van een zwembad. Je ziet allerlei mensen die allemaal een andere positie innemen t.o.v. het zwembad. Sommigen dobberen lekker rond, anderen staan wat toe te kijken en weer anderen hebben net de stap gezet om met de benen het water in te gaan. Je kunt de parallel trekken met het geloof. Wat is jouw positie ten opzichte van Jezus? Ben je een toeschouwer, durf je Hem net een hand te geven of zijn jullie al lekker samen aan het baantjes trekken?

- In welke van de onderstaande figuren herken jij je het meest? Waar stond je aan het begin van het jaar? Waar sta je nu?
- Hoe hou je datgene vast wat je dit jaar geleerd hebt?
- Waarin zou je de komende tijd willen groeien?